

Anna Helgeson
Kommunekolog

Bildande av naturreservat Dalby fälad- Klockarelyckan

Förslag till beslut

Tekniska nämnden föreslås besluta

- att tillstyrka bildande av naturreservat Dalby fälad-Klockarelyckan, samt
- att översända ärendet till kommunstyrelsen för slutligt beslut i kommunfullmäktige.

Sammanfattning

Tekniska förvaltningen har utarbetat förslag till naturreservat och skötselplan för Dalby fälad - Klockarelyckan omfattande fastigheterna Dalby 35:10, 63:105, 82:1, samt 92:2.

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att skydda, vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets kulturpräglade miljöer bestående av betesmark med dess biologiska mångfald ska bevaras och återställas. Inom området ska värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter skyddas och återställas. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Tekniska nämnden föreslås besluta att tillstyrka förslag till bildande av naturreservatet Dalby fälad – Klockarelyckan samt att översända ärendet till kommunstyrelsen för slutligt beslut i kommunfullmäktige.

Underlag för beslutet

- Tekniska förvaltningens tjänsteskrivelse, 2022-05-02
- Förslag till beslut om bildande av naturreservat Dalby fälad-Klockarelyckan med bilagor, 2022-05-02
- Tekniska nämndens beslut § 185, 2021-05-19
- Tekniska förvaltningens tjänsteskrivelse, 2021-04-20

Ärendet

Lunds kommun kan med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken förklara ett område för naturreservat. Det finns sedan tidigare sju kommunalt

2022-05-02

Diarienummer

TN 2020/0837

beslutade naturreservat i kommunen. Beslut om naturreservat fattas av kommunfullmäktige.

Tekniska förvaltningen har utarbetat förslag till beslut och skötselplan för naturreservat Dalby fälad - Klockarelyckan omfattande fastigheterna Dalby 35:10, 63:105, 82:1, samt 92:2.

Fäladsområdet mellan Dalby och Torna Hällestad (Dalby fälad) är en rest av ett betespräglad kulturlandskap som fram till början av 1800-talet bredde ut sig över hela Romeleåsen. Det nu föreslagna naturreservatet innefattar ett av de mest välbevarade avsnitten av Dalby fälad med en rik flora av betesberoende växter, insekter knutna till öppna gräsmarker och fladdermöss som trivs i det mosaikartade landskapet. Naturreservatet breder ut sig mellan Hällestadsspåret i väster, Hällestadsvägen i norr, de anslutande fäladsmarkerna i öster och gamla Veberödsvägen i söder. Området är kuperat och bjuder besökaren på fina utblickar över landskapet. En stor mängd stenmurar av olika ålder ramar in och ger betraktaren en tydlig bild av ett historiskt bondelandskap.

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att skydda, vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets kulturpräglade miljöer bestående av betesmark med dess biologiska mångfald ska bevaras och återställas. Värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter ska skyddas och återställas. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Föredragning

Dalby fälad – Klockarelyckan hyser höga biologiska och kulturhistoriska värden. Största delen av området består av torr- och fuktängar med mindre inslag av medelrikkärr. Området utgör viktig närnatur för östra Dalby där befolkningstillväxten är stark och områdets exponering i slutningen mot Hällestadsvägen är viktigt för landskapets karaktär.

Områdets omfattande biologiska mångfald med förekomster av rödlistade och fridlysta arter är väl belagd. Såväl kommunalt som nationellt genomförda inventeringar (ängs- och hagmarksinventeringen samt ängs- och betesmarksinventeringen) indikerar mycket höga naturvärden i det aktuella reservatsområdet. Större delen av reservatsområdet är utpekad som värdefull natur klass 1 och 2 (högsta naturvärde samt högt naturvärde) i Lunds kommuns Grönprogram (2020) samt i tidigare Grönstruktur- och naturvårdsprogrammet (2006). Vid en naturvärdesinventering 2016 genomförd av Naturcentrum AB klassades reservatsområdet med undantag för den nordligaste delen som naturvärdesklass 1 eller 2.

I Länsstyrelsen Skånes remissförslag till nytt naturvårdsprogram (2021) betraktas hela området mellan Dalby och Torna Hällestad

2022-05-02

Diarienummer

TN 2020/0837

med Skrylle i norr och Veberödsvägen i söder som en helhet och området är utpekade som högsta naturvärde (klass 1). Länsstyrelsen konstaterar att landskapsavsnittet utgör ett av de värdefullaste på Romeleåsen och de samlade geovetenskapliga, biologiska och estetiska värdena är mycket höga. Fäladsmarkerna i området är av internationellt värde.

En av Lunds kommuns viktigaste naturvårdsstrategier sedan flera decennier är att skydda, sköta och restaurera fäladsmarker. Området mellan Dalby och Hällestad samt söderut mot Björnstorp utgör en värdekärna för dessa miljöer. Att bilda naturreservat inom området Dalby fälad är en åtgärd som tas upp i Grönprogram för Lunds kommun (2020) med tillhörande handlingsplan liksom i det föregående Grönstruktur- och naturvårdsprogram för Lunds kommun (2006). Åtgärden ligger också i linje med strategier formulerade i Lunds kommuns program för ekologisk hållbarhet (LundaEko III, 2020) och med Lunds kommuns översiktsplan (2018). Området är utpekade som framtida kommunalt naturreservat i Fördjupad översiktsplan för Skrylleområdet (2006) samt ingår i Skåne läns program för skydd av tätortsnära natur (nr 87).

Allra största delen av området ligger inom område av riksintresse för naturvården. Mindre delar ligger inom riksintresse för kulturmiljövård och området gränsar till riksintresse för friluftsliv. Delar av det föreslagna reservatet ligger också inom område av riksintresse för värdefulla ämnen och mineral. Kommunen har hanterat frågan om de oförenliga riksintressena i området inom ramen för tidigare och nu gällande översiktsplan samt fördjupad översiktsplan för Skrylleområdet från 2006. Kommunens ställningstagande i fördjupad översiktsplan för Skrylle är att naturvårdsintresset ska ges företräde norr om väg 956. Länsstyrelsen ställde sig i yttrande 2005-10-12 bakom denna avvägning mellan riksintressena. Kommunens ställningstagande aktualiserades genom ÖP 2018.

Ställningstagandet baseras på de höga och sedan lång tid kända och utpekade naturvärdena i området som är av både nationellt och internationellt intresse. Det föreslagna reservatsområdet hyser särskilt känsliga livsmiljöer och såväl fridlysta som särskilt skyddsvärda arter vilka är känsliga för störning och skulle påverkas negativt av förändrade grundvattenförhållanden, upphörd hävd eller exploatering. Bland områdets skyddade arter finns ett stort antal häckande fåglar, fladdermöss, och större vattensalamander samt de fridlysta kärlväxterna backsippa, slåttergubbe, sankt Pers nycklar, jungfru Marie nycklar, ängsnycklar samt nattviol. Det är angeläget att skydda och långsiktigt vårda dessa miljöer för att kunna nå såväl lokala som nationella miljömål och åtaganden kring bevarande av biologisk mångfald.

Tekniska nämnden beslutade 2017-09-20 att godkänna ett förslag till naturreservatet för remiss. Beslutet verkställdes aldrig och nytt beslut togs 2021-05-19 om att godkänna handlingar och skicka ut

2022-05-02

Diarienummer

TN 2020/0837

dessa på remiss. Beslutet 2021-05-19 omfattar ett något mindre geografiskt område och ersätter beslutet 2017-09-20. Efter beslut i tekniska nämnden hölls en allmän remissperiod under tiden 16 juli till 29 oktober. Handlingarna skickades då ut till fastighetsägare och djurhållare inom reservatet, grannar, berörda myndigheter samt ett antal föreningar och andra förvaltningar i kommunen.

I bilaga 8 till beslutet redovisas inkomna remissyttranden och förvaltningens svar. Vissa förändringar har gjorts i handlingarna efter remissperioden under sommar och höst 2021. Avsnitten *Beskrivning av området* och *Skäl för beslut* har utvecklats. Dels för att bättre beskriva området och dess bevarandevärden, dels för att tydligare bemöta att det i området finns motstående riksintressen. Den del av Dalby 25:11 som tidigare föreslagits ingå i reservatet har tagits bort. Några mindre ändringar har gjorts i föreskrifterna; dels har det förtydligats att cykling inte är tillåtet inom reservatet och ett undantag har införts från föreskrifter så att det ska vara möjligt för förvaltaren att vidta åtgärder som förbättrar eller återställer mer naturliga hydrologiska regimer i området. Redaktionella ändringar, rättelser och förtydliganden har gjorts och skötselplanen har fått ett nytt utseende.

Handlingarna skickades även ut till sakägare under mars till april 2022.

Beredning

Ärendet har beretts vid tekniska förvaltningen i dialog med berörda markägare och arrendatorer.

Samråd har skett med berörda sakägare, myndigheter, förvaltningar, föreningar och allmänheten. En sammanställning av inkomna yttranden samt förvaltningens svar finns i bilaga 8 till beslutet.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

I ett större perspektiv bedöms konsekvenserna för barn som grupp positiva genom att åtgärden syftar till att bevara biologisk mångfald och stärka möjligheten till naturupplevelser och friluftsliv.

Ekonomiska konsekvenser

Reservatsbildningen innebär utökade skötselinsatser samt åtgärder i form av uppmärkning och skyltning. Uppmärkning och skyltning uppskattas kosta 100 000 kronor. Därtill kommer ökade driftkostnader om cirka 200 000 kronor årligen. Tekniska nämndens budget har från 2022 förstärkts med fyra miljoner kronor för bland annat driftåtgärder i naturreservat som är under beslutsprocess, kostnaderna ryms därför inom befintlig budget.

2022-05-02

Diarienummer

TN 2020/0837

Mikael Fritzon
Teknisk direktör

Karl-Oscar Seth
Stadsträdgårdsmästare

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:

Akten

Kommunstyrelsen